

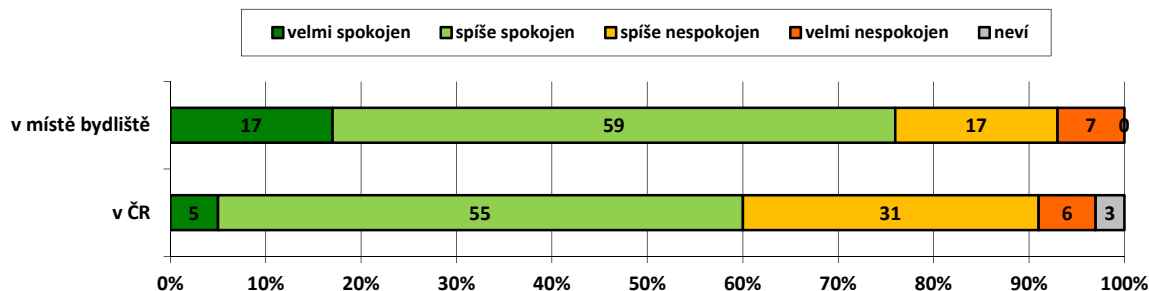
Občané o stavu životního prostředí – květen 2012

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost, v12-05
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	7. – 14. 5. 2012
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1042
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	OE.3, OE.27, OE.32, OE.33
Zveřejněno dne:	18. června 2012
Zpracoval:	Martin Buchtík

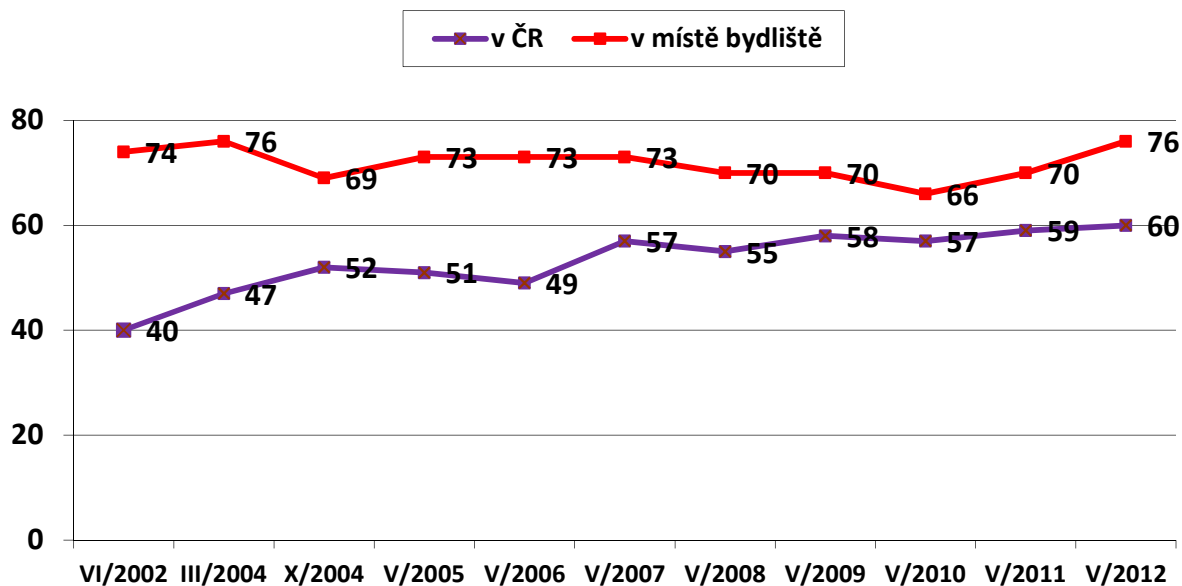
V květnu 2012 se Centrum pro výzkum veřejného mínění v rámci šetření Naše společnost zabývalo problematikou životního prostředí. Respondenti byli dotazováni na to, jak jsou spokojeni či nespokojeni se stavem životního prostředí v České republice jako celku a také v místě bydliště. Zde kromě celkového stavu hodnotili i některé dílčí aspekty, jako čistotu okolní přírody, dostupnost volné přírody, čistotu ovzduší, čistotu povrchových vod, kvalitu pitné vody, úroveň hluku nebo hustotu silničního provozu. Ve výzkumu CVVM také zjišťovalo, zda se lidé zajímají o informace o stavu životního prostředí a jestli těchto informací mají dostatek či nedostatek.

Graf 1: Hodnocení stavu životního prostředí v ČR a v místě bydliště (v%)¹

¹ Znění otázky: „Jak jste spokojen s životním prostředím v naší republice celkově a ve vašem bydlišti?“

Graf 2: Spokojenost s životním prostředím v ČR a v místě bydliště (%)

Pozn.: Součet podílů „velmi spokojen“ a „spíše spokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nespokojen“, „velmi nespokojen“ a „neví“.

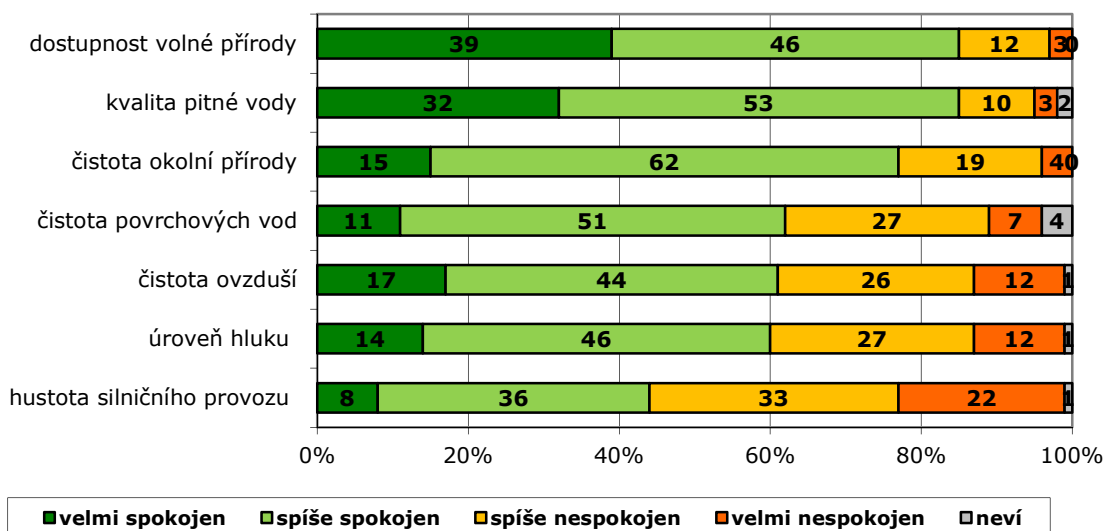
Jak je zřejmé z výsledků uvedených v grafu 1, většina obyvatel ČR je se stavem životního prostředí spokojena jak v místě, kde žije, tak i v zemi jako celku. Životní prostředí v místě svého bydliště vnímají tři čtvrtiny (76 %) Čechů příznivě (17 % je „velmi spokojeno“, 59 % „spíše spokojeno“). Zbývající čtvrtina (24 %) je pak se stavem životního prostředí v místě bydliště nespokojena, přičemž 17 % je „spíše nespokojeno“ a 7 % dokonce „velmi nespokojeno“. Dlouhodobě o něco horší než hodnocení životního prostředí v místě vlastního bydliště je mínění o životním prostředí v České republice jako celku. Přesto i zde spokojenost vyjadřuje zřetelná, třípětinová většina (60 %) občanů, mezi kterými je 55 % „spíše spokojených“ a 5 % „velmi spokojených“. Opačný názor v šetření vyjádřilo 37 % dotázaných (31 % je „spíše nespokojeno“ a 6 % „velmi nespokojeno“). Graf 2 pak ukazuje, že v průběhu posledního desetiletí se hodnocení stavu životního prostředí v ČR zřetelně zlepšovalo. Naopak hodnocení stavu životního prostředí na lokální úrovni se poměrně stabilně pohybuje na hladině okolo 70 % spokojených. V porovnání s loňskem spokojenost se stavem životního prostředí v místě bydliště vzrostla o šest procentních bodů, přičemž však pouze dosáhla hodnoty, kterou až na dílčí výkyvy sledujeme již od roku 2002.

Šetření zjišťovalo také názor obyvatel na dílčí aspekty stavu životního prostředí v místě bydliště². Nejlépe hodnocenými oblastmi jsou především dostupnost volné přírody (85 % spokojených, z toho 39 % „velmi“, a pouze 15 % „spíše“ nebo „velmi“ nespokojených) a kvalita pitné vody (také 85 % spokojených, z toho 32 % „velmi“, 13 % nespokojeno). Tři čtvrtiny (77 %) obyvatel České republiky hodnotí v místě svého bydliště pozitivně čistotu okolní přírody, tři pětiny jsou spokojeny s čistotou povrchových vod (62 %) a vnímají

² Znění otázky: „Nakolik jste v místě Vašeho bydliště spokojen či nespokojen s a) s čistotou okolní přírody, b) s dostupností volné přírody, c) s čistotou ovzduší, d) s čistotou povrchových vod, e) s kvalitou pitné vody, f) s úrovní hluku, g) s hustotou silničního provozu?“

jako dobrou čistotu ovzduší (61 %) a úroveň hluku v prostředí, kde bydlí (60 %). Pouze v případě hustoty silničního provozu je spokojena méně než polovina obyvatel. Spokojení tvoří více než dvoupětinovou (44 %) menšinu, zatímco nespokojenost v tomto ohledu vyjádřilo 55 % občanů, když přitom pětina (22 %) je podle vlastních slov „velmi nespokojena“. Detailní výsledky jsou uvedeny v grafu 3.

Graf 3: Spokojenost s vybranými oblastmi životního prostředí v bydlišti

Ve srovnání s květnem loňského roku nedošlo k výraznějším změnám v hodnocení dílčích aspektů životního prostředí v místě bydliště. Oproti loňskému roku se pouze mírně zvýšila spokojenost s čistotou povrchových vod (o pět procentních bodů). Z dlouhodobého hlediska (od roku 2004) sledujeme postupné zlepšení zejména v kvalitě pitné vody (podrobně viz tabulku 1).

Tabulka 1: Hodnocení ekologické situace v ČR – časové srovnání (v %)

	2004 březen +/-	2005 květen +/-	2006 květen +/-	2007 květen +/-	2008 květen +/-	2009 květen +/-	2011 květen +/-	2012 květen +/-
hustota silničního provozu					29/70	32/67	41/58	44/55
úroveň hluku	61/35	60/38	59/40	59/40	49/50	51/49	57/42	60/39
čistota ovzduší	68/32	69/30	64/34	63/36	60/38	61/38	64/35	61/38
čistota povrchových vod	51/38	54/36	56/36	53/37	54/35	56/37	57/39	62/34
čistota okolní přírody	74/25	75/24	70/29	72/28	71/28	72/28	75/25	77/23
dostupnost volné přírody	86/14	88/11	86/14	85/15	87/12	84/15	83/17	85/15
kvalita pitné vody	72/25	70/25	72/23	75/22	73/23	78/18	84/14	85/13

Pozn. 1: Položky v tabulce jsou řazeny sestupně dle podílu negativních odpovědí, tzn. „velmi špatná“ + „spíše špatná“ situace v roce 2012. Dopočet do 100 % v jednotlivých polích tvoří odpovědi „neví“.

Při pohledu na jednotlivé kraje však podle očekávání vidíme výrazné rozdíly v hodnocení stavu životního prostředí. Výrazně kritičtějšími ke stavu životního prostředí v místě svého bydliště i celkově jsou obyvatelé Moravskoslezského kraje, ale také v Ústeckém kraji a v Praze. Pro všechny tři kraje je společné kritičtější hodnocení s ohledem na čistotu okolní přírody a ovzduší. Pro Moravskoslezský kraj je typická vyšší nespokojenost s kvalitou povrchových vod, pro Prahu pak zejména hustota provozu a úroveň hluku a také dostupnost přírody.

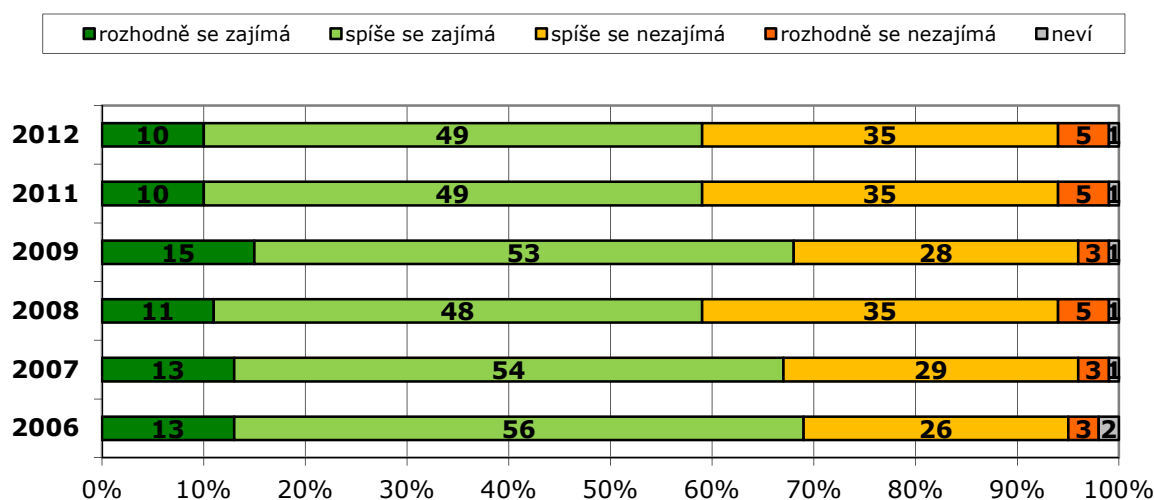

Naopak příznivěji situaci z obou úhlů hodnotí zejména lidé z Olomouckého kraje a Vysočiny. Kromě toho stav životního prostředí na lokální úrovni lépe hodnotí i obyvatelé Plzeňského, Královéhradeckého, Jihomoravského a Zlínského kraje.

Ostatní podrobné analýzy kopírují dlouhodobé trendy. Všeobecně platí, že spokojenost s životním prostředím klesá spolu s hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti. Hodnocení stavu životního prostředí v místě bydliště se pak zhoršuje s narůstající velikostí sídla, kde člověk žije, což platí i pro většinu dílčích oblastí životního prostředí zařazených do výzkumu s výjimkou kvality pitné vody.

Mimo mapování názorů na životní prostředí šetření zjišťovalo i to, nakolik se lidé cítí být o stavu životního prostředí informováni, respektive zda o něm mají dostatek či naopak nedostatek informací, a také to, jak se o takové informace sami zajímají.

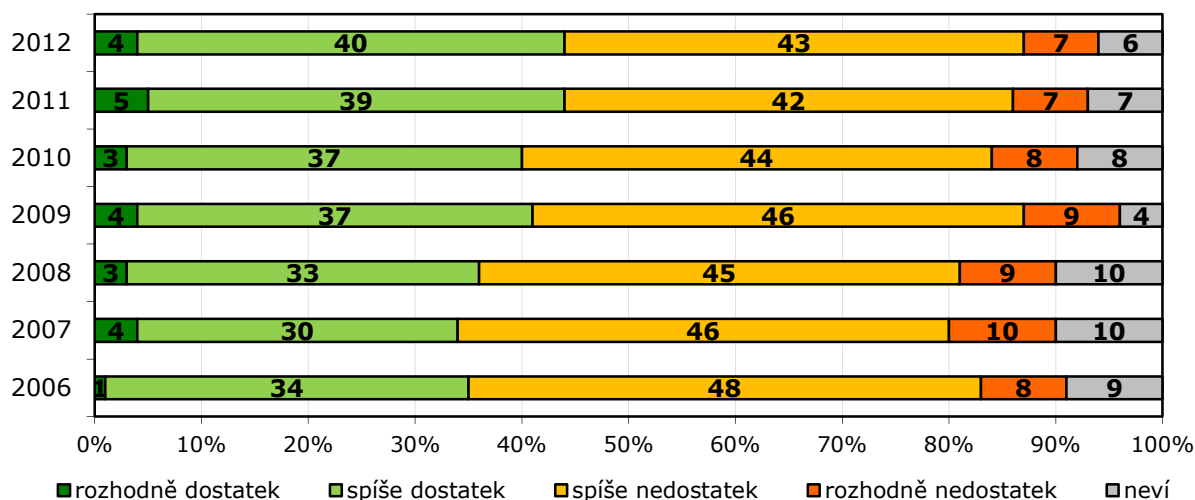
Graf 4: Zájem o informace týkající se životního prostředí v ČR³

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 4, zájem o informace o stavu životního prostředí v ČR mají podle vlastního vyjádření tři pětiny (59 %) občanů, v tom 10 % „rozhodně“ a 49 % „spíše“. Dvě pětiny Čechů se naopak o tyto informace podle svých slov nezajímají, přičemž 35 % zvolilo variantu odpovědi „spíše se nezajímá“ a 5 % „rozhodně se nezajímá“. Oproti loňskému roku se deklarovaný zájem o informace o stavu životního prostředí vůbec nezměnil, od roku 2006, kdy byla otázka položena poprvé, nedochází k výrazným změnám. Zhruba 10 – 15 % obyvatel se o otázky týkající se životního prostředí zajímá velmi, přibližně další polovina se „spíše zajímá“.

Podrobnější analýza ukázala, že relativně vyšší zájem o informace o stavu životního prostředí v ČR mají lidé s maturitním či vysokoškolským vzděláním a s dobrou životní úrovní. Kromě toho se ukázalo, že lidé, kteří se „rozhodně zajímají“ o informace o stavu životního prostředí, jsou méně spokojeni s jeho stavem v ČR i v místě svého bydliště.

³ Znění otázky: „Zajímáte se o informace týkající se životního prostředí v České republice?“

Graf 5: Hodnocení dostatku informací o stavu životního prostředí v ČR⁴

Pokud jde o hodnocení dostatku či nedostatku informací o stavu životního prostředí v ČR, stejně jako v předchozích letech mírně převažuje mínění, že informací je nedostatek, nad názorem opačným. To, že informace o stavu životního prostředí jsou dostačující, si myslí o málo více než dvě pětiny (4% „rozhodně dostatek“ 40 % „spíše dostatek“). Naopak nedostatek informací o životním prostředí má polovina oslovených, přičemž 43 % volilo variantu odpovědi „spíše nedostatek“ a 7 % „rozhodně nedostatek“. Oproti loňsku se podíl těch, kdo informace o stavu životního prostředí mají za dostatečné, nezměnil. Z dlouhodobějšího hlediska (tedy od roku 2006) došlo k mírnému nárůstu počtu těch, kteří sami o sobě uvádí, že mají o životním prostředí dostatek informací. Podrobný vývoj je uveden v grafu 5.

Diference ve výpovědích o dostatku či nedostatku informací se projevují podle vzdělání a životní úrovně. Lidé s maturitou a zejména vysokoškolsky vzdělaní častěji deklarují dostatek informací. Rovněž obyvatelé s dobrou životní úrovní mluví ve větší míře o dostatku, naopak lidé se špatnou životní úrovní o nedostatku. O dostatku informací výrazně častěji také hovoří ti, kdo se podle vlastního vyjádření o tyto informace zajímají (54 % „dostatek“, 43 % „nedostatek“; u těch, kteří se „velmi zajímají“, má dostatek informací 67 %), než ti, kdo se o ně nezajímají (30 % : 61 %).

⁴ Znění otázky: „Máte dostatek či nedostatek informací o stavu životního prostředí v ČR?“ Varianty odpovědí: rozhodně dostatek, spíše dostatek, spíše nedostatek, rozhodně nedostatek.